

co-op

NET WORK

STUDIES

OPINTO-OPAS

2017-2018

CO-OP NETWORK
STUDIES
-YLIOPISTOVERKOSTO

OSUUSTOIMINNAN JA
YHTEISÖTALOUDEN
OPINNOT

co-op
NET WORK
STUDIES

Co-op Network Studies
-yliopistoverkosto
Osuustoiminnan ja yhteisötalouden
opinnot

Opintojaksokuvaukset lukuvuodelle 2017–2018

Helsingin yliopisto
Ruralia-instituutti

Co-op Network Studies -verkostoon kuuluvat
Aalto-yliopiston Kauppakorkeakoulu, Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto,
Jyväskylän yliopisto, Lapin yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto,
Oulun yliopisto, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto ja Vaasan yliopisto

SISÄLTÖ

CO-OP NETWORK STUDIES	3
CO-OP NETWORK STUDIES -OPINTOJAKSOT	5
OPINTOJAKSOKUVAUKSET JA AIKATAULUT	6
PERUSOPINNOT 25 OP	6
CNS-P1 Osuustoiminnan arvot ja periaatteet I (5 op).....	6
CNS-P2 Osuuskuntaoikeus I (5 op).....	8
CNS-P3 Osuustoiminnallisuus eri yritysmuodoissa I (5 op).....	9
CNS-P4 Osuuskuntien liiketoiminta (5 op).....	10
CNS-P5 Osuuskunnat ja kestävä kehitys (5 op).....	11
AINEOPINNOT 25 OP	13
CNS-A1 Osuustoiminnan arvot ja periaatteet II (5 op)	13
CNS-A2 Osuuskuntaoikeus II (5 op)	14
CNS-A3 Osuustoiminta eri yritysmuodoissa II (5 op)	16
CNS-A4 Osuuskuntien kilpailuetujen kehittäminen (5 op).....	17
CNS-A5 Osuuskunnat vaihdantainstituutiona (5 op).....	18

CO-OP NETWORK STUDIES

Co-op Network Studies (CNS) on vuonna 2005 perustettu yliopistoverkosto, joka tarjoaa opiskelijoille osuustoiminnan ja yhteisötalouden sivuaineopintoja monitieteisenä yhteistyöverkostona sekä kehittää alan tutkimusta ja opetusta. Verkostoon kuuluu kymmenen suomalaista yliopistoa: Aalto-yliopiston Kauppakorkeakoulu, Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto, Lapin yliopisto, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Oulun yliopisto, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto ja Vaasan yliopisto. Verkoston opetusta kehittää, tuottaa ja koordinoi Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti yhteistyössä verkoston yliopistojen kanssa.

Osuustoiminnan ja yhteisötalouden opintokokonaisuus koostuu viidestä perusopintotason kurssista (kandi- ja maisteriopinnot) ja viidestä aineopintotason kurssista (maisteri- ja jatko-opinnot). Kurssit ovat viiden opintopisteen laajuisia, lukuun ottamatta Aalto-yliopiston Kauppakorkeakoulun ja Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijoita, joille kurssit järjestetään kuuden opintopisteen laajuisina.

Aineopintojen suorittaminen edellyttää kolmen ensimmäisen perusopintotason kurssin suorittamista (Osuustoiminnan arvot ja periaatteet, Osuuskuntaoikeus ja Osuustoiminnallisuus eri yritysmuodoissa). Aineopintotason A1-, A2- ja A3-kursseilla käydään läpi samoja kurssiteemoja kuin perusopinnoissa P1 - P3-kursseilla, mutta syvemmin ja soveltavammin. Lukuvuonna 2017 - 2018 perusopintotason kurssit (P1 - P5) toteutetaan sekä syys- että kevätlukukaudella, paitsi P3-kurssi, joka toteutetaan vain syyslukukaudella. Kaikki aineopintotason kurssit (A1 - A5) toteutetaan lukuvuoden aikana.

Opiskelijat voivat valita sekä yksittäisiä kursseja että laajempia opintokokonaisuuksia. Osa kursseista voidaan suorittaa sekä suomeksi että englanniksi kirjoittaen. Helsingin avoimessa yliopistossa voidaan opiskella perusopintotason kursseja.

Verkoston opetuksella on kiinteä yhteys yhtäältä osuustoiminnan ja yhteisötalouden tutkimukseen ja toisaalta elinkeinoelämään. Opinnoissa huomioidaan sekä perinteiset osuuskunnat eri aloilta että uudenlaiset osuuskunnat ja toimialat, koska niiden merkitys kasvaa yhteiskunnassa, esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla. Kursseilla otetaan huomioon osuustoiminnan laaja kirjo ja keskinäisyys yritysmuotona. Kurssit luovat arvoa osuustoimintayrityksille, koska niillä keskustellaan yritysten kannalta ajankohtaisista ja olennaisista kysymyksistä. Osuustoiminnan neuvottelukunta CNS-johtoryhmän jäsenenä vahvistaa verkoston toimintaa myös opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Verkoston osaaminen mahdollistaa monitieteisen opetuksen, joka palvelee monipuolisesti osuustoimintaan ja yhteisötalouteen liittyvien tietojen ja taitojen sekä arvojen ja asenteiden kehittämistä. Opintokokonaisuuden suorittaja ei ainoastaan saavuta osuustoiminnan ja yhteisötalouden kannalta olennaisia oppimistavoitteita, vaan saa myös käyttökelpoisen näkemyksen talouselämän monipuolisuudesta. Verkoston kurssit ovat toisaalta hyödyllisiä myös niille, joilla ei ole ensisijaisesti kiinnostusta osuustoimintaan ja yhteisötalouteen.

Opintojaksoille ilmoittaudutaan viimeistään 5 päivää ennen kurssin alkua. Linkki ilmoittautumislomakkeeseen sekä tarkemmat ilmoittautumisajat ja -ohjeet löytyvät nettisivulta: <http://www.helsinki.fi/ruralia/koulutus/coop/index.htm>

Co-op Network Studies -koordinaatioyksikkö

(os. Lönnrotinkatu 7, 50100 Mikkeli)

Hagen Henry, dosentti, tutkimusjohtaja, OTT
puh. 044 300 1217, hagen.henry@helsinki.fi

Pekka Hytinkoski, verkko-opetuskoordinaattori, KM
pekka.hytinkoski@helsinki.fi

Tytti Klén, suunnittelija, VTM
puh. 050 576 2881, tytti.klen@helsinki.fi

CO-OP NETWORK STUDIES -OPINTOJAKSOT

Kurssit ovat 5 op:n laajuisia paitsi Lappeenrannan teknillisen yliopiston ja Aalto-yliopiston Kauppakorkeakoulun opiskelijoille, joille verkoston kurssit ovat laajuudeltaan 5 + 1 op:n laajuisia.

OPINTOJEN RAKENNE

CNS-1 Perusopinnot 25 op

CNS-P1	Osuustoiminnan arvot ja periaatteet I (5 op)	4.9.–22.10.2017 15.1.–4.3.2018 Kesä-elokuussa 2018
CNS-P2	Osuuskuntaoikeus I (5 op)	4.9.–22.10.2017 12.3.–6.5.2018
CNS-P3	Osuustoiminnallisuus eri yritysmuodoissa I (5 op)	4.9.–22.10.2017 (ei kevätlukukaudella)
CNS-P4	Osuuskuntien liiketoiminta (5 op)	30.10.–17.12.2017 12.3.–6.5.2018
CNS-P5	Osuuskunnat ja kestävä kehitys (5 op)	30.10.–17.12.2017 12.3.–6.5.2018

CNS-2 Aineopinnot 25 op

CNS-A1	Osuustoiminnan arvot ja periaatteet II (5 op)	30.10.–17.12.2017
CNS-A2	Osuuskuntaoikeus II (5 op)	15.1.–4.3.2018
CNS-A3	Osuustoiminnallisuus eri yritysmuodoissa II (5 op)	15.1.–4.3.2018
CNS-A4	Osuuskuntien kilpailuetujen kehittäminen (5 op)	30.10.–17.12.2017
CNS-A5	Osuuskunnat vaihdantainstituiona (5 op)	12.3.–6.5.2018

OPINTOJAKSOKUVAUKSET JA AIKATAULUT

CNS-1 Perusopinnot 25 op

Basic studies 25 cr

CNS-P1 OSUUSTOIMINNAN ARVOT JA PERIAATTEET I (5 OP)

Co-operative values and principles I (5 cr)

Kurssikoodi: CNS-P1

Ajoitus

Syyslukukausi 2017, I periodi 4.9.–22.10.2017

Kevätlukukausi 2018, III periodi 15.1.–4.3.2018

Kesä-elokuussa 2018 (englanniksi)

Vastuuhenkilöt

Hagen Henry ja Tytti Klén, Helsingin yliopisto

Tavoite

Kurssin lopuksi opiskelijoilla on käsitys siitä, mikä osuuskunta on ja mille arvoille ja periaatteille osuuskuntaryitys rakentuu. Opiskelijat tutustuvat erityyppisiin osuuskuntiin ja siihen, kuinka ne ovat käytännössä soveltaneet opintojaksolla käsiteltäviä teemoja.

Sisältö

Verkkokurssilla tutkitaan modernien osuuskuntien historiaa, niiden arvoja ja periaatteita niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Kurssilla opitaan, kuinka osuustoiminnan arvot ja periaatteet syntyivät ja muokkautuivat 1900-luvun aikana, keskustellaan niiden evoluutiosta 2000-luvulla ja tarkastellaan, kuinka ne uudelleenmuokkautuvat globaalin nykymaailman vaatimuksiin. Opintojakso päättyy esimerkkeihin siitä, kuinka osuuskunnat eivät ole kuriositeetteja menneestä maailmasta, vaan niillä pystytään vastamaan modernin liiketoimintaympäristön haasteisiin.

Osa kurssista luennoidaan englanniksi. Kurssin voi suorittaa sekä suomeksi että englanniksi kirjoittaen.

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Cooperative Principles for the 21st Century: Introduction. Document made available in electronic format by the International Co-operative Alliance ICA 11 September 1995 at: <http://www.uwcc.wisc.edu/icic/issues/prin/21-cent/intro.html>

International Cooperative Alliance Statement on the co-operative identity, in: International Co-operative Review, Vol. 88, no. 4/1995, 85, also available at: <http://ica.coop/en/what-co-op/co-operative-identity-values-principles>

Kuisma, Henttinen, Karhu, Pohls (1999): *Kansan talous*. 695 pp. Kirjayhtymä, Helsinki. Also available as a shorter version in English under the title "The Pellervo Story" (1999) Kirjayhtymä, Helsinki

MacPherson, Ian, *Customizing a Patchwork Quilt: Consolidating Co-operative Studies within the University World*, in: Hagen Henry, Pekka Hytinkoski and Tytti Klén (eds.), *Customizing a Patchwork Quilt: Consolidating Co-operative Studies within the University World*. In memoriam Ian MacPherson, University of Helsinki/Ruralia Institute, Publications 34, 2015, 21-25. Also available at: <http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Publications34.pdf>

Seppelin, Markus (2000): *Osuustoiminnan jalanjäljillä. Katsaus suomalaisen osuustoimintaliikkeen historiaan (The Traces of Cooperation. A Glance at the History of the Finnish Cooperative Movement)*, Helsinki: Helsingin yliopiston osuustoimintainstituutin julkaisuja 28

Troberg, Eliisa (2014). *Osuustoiminnan idea*. Pellervo-seura, Helsinki Bofori Oy, 2014. Saatavilla myös: <http://pellervo.fi/wp-content/uploads/2015/01/osuustoiminnan-idea.pdf>

Muu vastuuopettajan ilmoittama kirjallisuus tai materiaali.

Lisäluettavaa:

Barberini, Ivano (2009): *How the Bumblebee Flies. Cooperation, Ethics and Development*, Trebaseleghe, Italia

Bialoskorski Neto, Sigimundo (2012): *The History of the Rochdalian Co-operatives in Latin America*, in: Johanna Heiskanen, Hagen Henry, Pekka Hytinkoski, Tapani Köppä (eds.), *New Opportunities for Co-operatives: New Opportunities for People*

Proceedings of the 2011 ICA Global Research Conference, Mikkeli and Seinäjoki, Finland: University of Helsinki/Ruralia Institute Publications No. 27, 64-71 (also available at: <http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Publications27.pdf>)

Birchall, Johnston (1997): *The International Co-operative Movement*, Manchester. Manchester University Press

Laurinkari, Juhani (1993): *An Historical Approach on the Development of Co-operatives*. Institut für Genossenschaftswesen an der Humboldt Universität, Berlin

Münkner, Hans-H. (1989): *Cooperative Ideas, Principles and Practices*. Institute for Co-operation in Developing Countries, Marburg

Rhodes, Rita (2012): *British Empire – the First Global Co-operative Development Agency*, in: Johanna Heiskanen, Hagen Henry, Pekka Hytinkoski, Tapani Köppä (eds.), *New Opportunities for Co-operatives: New Opportunities for People*. *Proceedings of the 2011 ICA Global Research Conference*, Mikkeli and Seinäjoki, Finland: University of Helsinki, Ruralia Institute Publications No. 27, 2012, 51-63. Also available at: <http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Publications27.pdf>

Muu vastuuopettajan ilmoittama kirjallisuus tai materiaali.

Arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn 10 % ja itsenäinen oppimistehtävä 90 %.

CNS-P2 OSUUSKUNTAOIKEUS I (5 OP) **Co-operative law I (5 cr)**

Kurssikoodi: CNS-P2

Ajoitus

Syyslukukausi 2017, I periodi 4.9.–22.10.2017
Kevätlukukausi 2018, IV periodi 12.3.–6.5.2018

Vastuuhenkilö

Hagen Henry, Helsingin yliopisto ja Anne Kontkanen, Pellervo-Seura ry.

Tavoite

Kurssi suorittamisen jälkeen opiskelijalla on perustiedot suomalaisen osuustoiminnan oikeudellisista reunaehdoista ja erityisesti voimassa olevan osuuskuntaoikeuden keskeisistä piirteistä.

Sisältö

Osuuskuntaoikeuden keskeiset piirteet:

- vuoden 1901 osuustoimintalaista vuoden 2013 osuuskuntalakiin
- osuuskuntalain suhde osakeyhtiölakiin
- osuuskunnan keskeiset sidosryhmät ja niiden väliset suhteet
- keskeiset osuuskuntaoikeudelliset periaatteet
- osuuskunnan perustaminen ja alkurahoituksen hankkiminen
- vallan ja vastuun jakaminen osuuskunnassa, osuuskunnan toimielimet
- jatkorahoituksen hankkiminen
- tilinpäätös, tilintarkastus ja varojen käyttö
- yritysjärjestelyt
- taloudelliset vaikeudet ja toiminnan lopettaminen

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Osuuskuntalaki (2013)

Mähönen, Jukka & Villa, Seppo (2014): Osuuskunta, 2., uudistettu painos, Helsinki
Muu vastuuolettajan ilmoittama kirjallisuus tai materiaali.

Arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn 10 % ja itsenäiset oppimistehtävät 90 %.

CNS-P3 OSUUSTOIMINNALLISUUS ERI YRITYSMUODOISSA I (5 OP) *Co-operative values and principles as applied in different forms of enterprise I (5 cr)*

Kurssikoodi: CNS-P3

Ajoitus

Syyslukukausi 2017, I periodi 4.9.–22.10.2017

Kurssia ei järjestetä kevätlukukaudella 2018. Huom! A-tason kursseille osallistuminen edellyttää CNS-P3-kurssin suorittamista.

Vastuuhenkilöt

Johanna Heiskanen, Hannele Mäkelä ja Salme Näsi, Tampereen yliopisto

Tavoite

Kurssin suoritettuaan opiskelija ymmärtää osuustoimintaa ja sen erityispiirteitä liiketoimintana erilaisissa yritysmuodoissa. Opiskelija hahmottaa, kuinka osuustoiminnan vahvuuksia ja kilpailuetuja hyödynnetään erilaisissa osuuskunnissa, keskinäisissä yhtiöissä, yhteiskunnallisissa yrityksissä ja muissa liiketoimintaratkaisuisissa.

Sisältö

Osuustoiminnan monimuotoisuus ja erilaiset liiketoimintamallit ja -ratkaisut.

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Kalmi, Panu (2002). Osuuskuntien erityispiirteitä. Julkaisussa Kansantaloudellinen aikakauskirja 98 (4)

Liiketaloudellisen Aikakauskirjan 4/1999 artikkelit vastuuolettajien osoittamin osin

Seuraavat artikkelit kirjasta Arja Suomi (toim.) Keskinäisyys - näkökulmia omistaja-asiakkuuteen, 2004, Edita Publishing Oy 2007

- Annastiina Henttinen, Keskinäisyyden alkulähteitä (s. 9-30)
- Panu Kalmi, Keskinäisyys yritysmuotona (s. 31-46)
- Olli-Pekka Ruuskanen, Suomen keskinäiset vakuutusyhtiöt, kehitys 1994-2004 (sivut 71-91)
- Markku Miettinen, Keskinäisen vakuutusyhtiön voitonjako ja sen vaikutus yhtiön tunnuslukuihin (sivut 93-113)
- Vesa Kannianen, Omistamisen etiikka (137-161)
- Petri Lehtipuu ja Susanna Monni, Vastuullinen vakuutusyhtiö (163-178)

Koivuporras, Titta-Liisa (2008). Ihmiset ja pankki samaa maata, Yhteiskuntavastuun toteutuminen pankkisektorilla (väitöskirja). Acta Wasaensia No. 195. Aluetiede 10. Vaasan yliopisto

Troberg, Eliisa (2014). Osuustoiminnan idea. Pellervo-seura, Helsinki Bofori Oy, 2014. Saatavilla myös: <http://pellervo.fi/wp-content/uploads/2015/01/osuustoiminnan-idea.pdf>

Novkovic, Sonja (2008). Defining the co-operative difference. In *The Journal of Socio-Economics* 37 (2008) 2168–2177

Journal of Co-operative Accounting and Reporting, V2, N1 (2013): Co-operative Accounting: Purpose and Challenges, 5-15

Robb, Alan (2012). Stewardship: The core of cooperative accounting. In *Journal of Co-Operative Accounting and Reporting*, V1, N1, Summer 2012, 19-27

Muu vastuuopettajien osoittama kirjallisuus ja materiaali.

Arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn 25 % ja itsenäiset oppimistehtävät (3) 75 %.

CNS-P4 OSUUSKUNTIEN LIIKETOIMINTA (5 OP)

Co-operative management (5 cr)

Kurssikoodi: CNS-P4

Ajoitus

Syyslukukausi 2017, II periodi 30.10.–17.12.2017

Kevätlukukausi 2018, IV periodi, 12.3.–6.5.2018

Vastuuhenkilöt

Pasi Tuominen ja Terhi Tuominen, Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Tavoite

Opintojaksolla tarkastellaan osuuskuntien erityispiirteitä liiketoiminnan tarkoituksen näkökulmasta. Kurssin tavoitteena on oppia tunnistamaan osuuskuntien ominaispiirteitä ja niiden vaikutuksia erityisesti osuuskunnan hallintoon, päätöksentekoon ja markkinointiin sekä johtamiseen.

Sisältö

Opintojaksolla etsitään vastauksia siihen, miten osuustoiminnallisen yritysmallin ominaispiirteet vaikuttavat yrityksen tavoitteeseen, kaksoisluonteeseen, omistajuuteen, tuloksenjakoon, hallintorakenteeseen ja päätöksentekoon sekä markkinointiin ja johtamiseen. Tarkastelun kohteina ovat sekä suuret että pienet osuuskunnat.

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Tuominen, Pasi (2012:) *The Purpose of Consumer Co-operation: Implications for the Management and Governance of Co-operatives*. Lappeenranta University of Technology. Available also: <http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/86193/-isbn%209789522653093.pdf?sequence=1>

Tuominen, Terhi (2013): The accumulation of financial and social capital as a means to achieve a sustained competitive advantage for consumer co-operatives
Väitöskirja. Acta Universitatis Lappeenrantaensis 548. Lappeenranta University of Technology. Yliopistopaino 2013. Available also: <http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/93983/isbn9789522655103.pdf?sequence=2>

Puusa, A., Mönkkönen, K. & Varis, A. (2013) Mission lost? Dilemmatic dual nature of co-operatives. Journal of Co-operative Organization and Management, 1 (1), 6-14

Soveltuvien osien: Hiltunen, M., Hänninen, J., Ossa, J., Pättiniemi, P., Pötry, J., Tainio, J. & Troberg, E. (2009): Henkilöstöomisteinen yritys. Yhdessä yrittämällä menestykseen. Tietosanoma

Muu vastuuolettajan ilmoittama kirjallisuus.

Oheismateriaali:

Jussila, Iiro (2007): Omistajuus asiakasomisteisissa osuuskunnissa. Acta Universitatis Lappeenrantaensis 271. Lappeenranta teknillinen yliopisto 2007. ISBN 978-952-214-408-9

Arviointi:

Itsenäinen oppimistehtävä 80 % ja toisen opiskelijan oppimistehtävän kommentointi 20 %.

CNS-P5 OSUUSKUNNAT JA KESTÄVÄ KEHITYS (5 OP)
Co-operatives and sustainable development (5 cr)

Kurssikoodi: CNS-P5

Ajoitus

Syyslukukausi 2017, II periodi 30.10.–17.12.2017
Kevätlukukausi 2018, IV periodi, 12.3.–6.5.2018

Vastuuhenkilö

Hanna Moilanen ja Hagen Henry, Helsingin yliopisto

Tavoite

Opiskelijat tutustuvat kurssilla kestävä kehityksen konseptiin, sen perusteisiin ja historiaan sekä erilaisiin käytännön ratkaisuihin. Kurssin suoritettuaan opiskelijalla on perustiedot kestävä kehityksen ja osuustoiminnan yhteyksistä ja siitä, kuinka osuuskunnat pystyvät globaalisti ja kansallisesti vastaamaan kestävä kehityksen haasteisiin. Tämä on tärkeää nyt, kun osuustoiminnalla on kasvava merkitys kestävä kehityksen edistäjänä, mikä näkyy esim. Rio+20 YK:n huippukokouksen julkilausumassa ja kansainvälisen Osuustoimintaliiton (ICA) Co-operative Decade -strategiassa.

Sisältö

Osuuskunnat yritysmuotona ja osuuskuntien liiketoiminta taloudellisesta, sosiaalisesta ja ekologisesta näkökulmasta. Kurssilla rakennetaan kokonaiskuvaa, jossa yhdistyvät kestävä kehityksen haasteet ja ratkaisut sekä suomesta että muualta.

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Henry, Hagen, Sustainable Development and Cooperative Law: Corporate Social Responsibility or Cooperative Social Responsibility?, in: International and Comparative Corporate Law Journal Vol. 10, Issue.3, 2013, 58-75

International Co-operative Alliance. 2013. ICA Blueprint for a Co-operative Decade.

http://ica.coop/sites/default/files/media_items/ICA%20Blueprint%20-%20Final%20-%20Feb%2013%20EN.pdf

Rio+20 United Nations Conference On Sustainable Development. 2012. 66/288. The future we want - Declaration 20. <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N11/476/10/PDF/N1147610.pdf?OpenElement>

Sumelius, J., Tenaw, S., Bäckman, S., Bee, F., Suleman, C., Machimu, G. & Kumburu, N. 2013. Cooperatives as a Tool for Poverty Reduction and Promoting Business in Tanzania. Helsinki: University of Helsinki, Department of Economics and Management, University of Helsinki, Discussion Papers n:o 65, Helsinki 2013

<http://formin.finland.fi/public/download.aspx?ID=128559&GUID={B4BB921C-3E40-4D4B-AD04-EDB2B4A954BE}>

Tenaw, S., Heinonen, V., Karhu, S. & Ollila, P. (toim.) 2015. Osuuskunnat ja kestävä kehitys. Pellervo-Seura ja kirjoittajat. Saatavilla myös: <http://pellervo.fi/wp-content/uploads/2015/02/osuuskunnat-ja-kestava-kehitys.pdf?cd9ca8>

Pellervo-seuran nettisivujen materiaalit.

Muu vastuopettajan osoittama kirjallisuus tai materiaalit.

Arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn 25 % ja itsenäinen harjoitustyö 75 %.

CNS-2 Aineopinnot 25 op

Intermediate studies 25 cr

CNS-A1 OSUUSTOIMINNAN ARVOT JA PERIAATTEET II (5 OP)

Co-operative values and principles II (5 cr)

Kurssikoodi: CNS-A1

Ajoitus

Syyslukukausi 2017, II periodi 30.10.–17.12.2017. Vähäisen osallistujamäärän tapauksessa kurssi suoritetaan sovelletusti yksilötyönä.

Vastuhenkilö

Hagen Henry, Helsingin yliopisto

Tavoite

Kurssin lopuksi opiskelijalla on syvempi ymmärrys siitä, mikä osuuskuntayritys on ja millaisille arvoille ja periaatteille se rakentuu. Opiskelijat tutustuvat kurssin aikana osuustoiminnan arvojen ja periaatteiden konkreettisiin haasteisiin ja sovelluksiin erityyppisissä osuuskunnissa.

Sisältö

Tässä opintojaksossa syvennyttään yksityiskohtaisemmin niihin osuuskuntayritysten kohtaamiin nykypäivän haasteisiin, joita on käsitelty CNS-P1-kurssilla. Kurssilla tarkastellaan tiettyä osuuskuntatyyppiä tai toimialaa, jonka käytännön sovelluksia tutkitaan osuuskunnan arvojen ja periaatteiden näkökulmasta.

Osa kurssista luennoidaan englanniksi. Kurssin voi suorittaa sekä suomeksi että englanniksi kirjoittaen.

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Birchall, Johnston (1997): The International Co-operative Movement. Manchester University Press, Manchester

Cooperative Principles for the 21st Century: Introduction. Document made available in electronic format by the International Co-operative Alliance ICA 11 September 1995 at: <http://www.uwcc.wisc.edu/icic/issues/prin/21-cent/intro.html>

International Cooperative Alliance Statement on the co-operative identity in: International Co-operative Review, Vol. 88, no. 4/1995, 85, also available at: <http://ica.coop/en/what-co-op/co-operative-identity-values-principles>

International Co-operative Alliance, Guidance notes to the co-operative principles. Available at: <http://ica.coop/sites/default/files/attachments/Guidance%20Notes%20EN.pdf>

Münkner, Hans-H. (1989): Cooperative Ideas, Principles and Practices. Institute for Co-operation in Developing Countries, Marburg

Oppimateriaali ja kirjallisuus

The 1995 International Cooperative Alliance Statement on the co-operative identity in: International Co-operative Review, Vol. 88, no. 4/1995, 85. Also available at: <http://ica.coop/en/what-co-op/co-operative-identity-values-principles>

The 2001 United Nations Guidelines aimed at creating a supportive environment for the development, UN, doc. A/RES/54/123 y doc. A/RES/56/114 (A/56/73-E/2001/68; Res./56)-

The 2002 International Labor Organization Recommendation 193 concerning the promotion of cooperatives (ILC 90-PR23-285-En-Doc, June 20, 2002). Available at: www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R193

Henry, Hagen (2012): Guidelines for Cooperative Legislation, 3rd revised edition. International Labour Organization, Geneva. (also available at: http://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_195533/lang-en/index.htm)

Henry, Hagen (2012): Basics and New Features of Cooperative Law - The Case of Public International Cooperative Law and the Harmonisation of Cooperative Laws, in: Uniform Law Review. Revue de droit uniforme, Vol. XVII, 2012, 197-233

(Selected reading from) International Handbook of Cooperative Law, ed. by Dante Cracogna, Antonio Fici and Hagen Henry, Heidelberg: Springer 2013

Muu vastuuopeettajan osoittama kirjallisuus tai materiaalit.

Arviointi

Aktiivinen osallistuminen verkkotyöskentelyyn 25 % ja itsenäinen harjoitustyö 75 %.

CNS-A3 OSUUSTOIMINNALLISUUS ERI YRITYSMUODOISSA II (5 OP) *Co-operative values and principles as applied in different forms of enterprise II (5 cr)*

Kurssikoodi: CNS-A3

Ajoitus

Kevätlukukausi 2018, III periodi 15.1.–4.3.2018. Vähäisen osallistujamäärän tapauksessa kurssi suoritetaan sovelletusti yksilötyönä.

Vastuuhenkilöt

Johanna Heiskanen, Hannele Mäkelä ja Salme Näsi, Tampereen yliopisto

Tavoite

Kurssin tavoitteena on syventää kurssilla CNS-P3 opittuja asioita osuustoiminnallisen liiketoiminnan monimuotoisuudesta. Kurssin suoritettuaan opiskelijalla on selkeä käsitys siitä, mitä osuustoiminnan arvojen ja periaatteiden noudattaminen merkitsee liiketoiminnassa. Opiskelija osaa soveltaa teoreettisia viitekehyksiä osuustoiminnan tarkasteluun.

Sisältö

- Osuustoiminnan monimuotoisuus; näkökulmia osuustoiminnan erilaisiin painoituksiin ja toimintamalleihin eri maissa ja maanosissa.
- Perinteiset osuuskunnat ja uusosuustoiminta sekä erilaiset hybridiratkaisut liiketoiminnan toteuttamisessa.
- Osuustoiminnallisten liiketoimintamallien analysointi case-esimerkkien avulla

Toteutus ja työtavat

Opiskelijan tulee kirjoittaa esseitä ja kirjoittaa analyysejä eri liiketoimintamalleista sekä laatia kurssimateriaalin pohjalta oppimispäiväkirja (n. 10 sivua) vastuuolettajien erikseen ohjeistamina.

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Perehtyminen eurooppalaiseen osuustoimintaan Cooperatives Europe-verkkosivujen avulla.

Novkovic, Sonja (2008). Defining the co-operative difference, *The Journal of Socio-Economics* 37

Seuraavat artikkelit teoksesta Johanna Heiskanen, Hagen Henry, Pekka Hytinkoski, Tapani Köppä (eds.), *New Opportunities for Co-operatives: New Opportunities for People. Proceedings of the 2011 ICA Global Research Conference, Mikkeli and Seinäjoki/Finland: University of Helsinki/Ruralia Institute Publications No.27, 2012* (also available at: <http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Publications27.pdf>)

- Sonja Novkovic and Wendy Holm, *Co-operative Networks as a Source of Organizational Innovation*
- Victor Pestoff, *Co-operatives and Democracy in Scandinavia: Past, present and future*
- Kostilainen Harri, Pättiniemi, Pekka, *State of Social Economy and Social Enterprise concept in Finland*

Koivuporras, Titta-Liisa (2008). Ihmiset ja pankki samaa maata, *Yhteiskuntavastuun toteutuminen pankkisektorilla (väitöskirja)*. *Acta Wasaensia* No. 195. Aluetiede 10. Vaasan yliopisto

Muu vastuuolettajan ilmoittama kirjallisuus ja verkkomateriaali.

Arviointi

Oppimispäiväkirja 60 %, muut tehtävät 40 %.

CNS-A4 OSUUSKUNTIEN KILPAILUETUJEN KEHITTÄMINEN (5 OP) *The development of the competitive advantage of co-operatives (5 cr)*

Kurssikoodi: CNS-A4

Ajoitus

Syyslukukausi 2017, II periodi 30.10.–17.12.2017. Vähäisen osallistujamäärän tapauksessa kurssi suoritetaan sovelletusti yksilötyönä.

Vastuuhenkilö

Iiris Aaltio, Jyväskylän yliopisto

Tavoite

Osuuskuntien kilpailuetujen ymmärtäminen osuustoiminnan periaatteiden ja arvojen pohjalta. Opiskelijat oppivat kehittämään ratkaisuja perustuen todellisiin osuuskuntiin.

Sisältö

Opintojakso antaa tiedot osuuskuntien taloudellisista kilpailueduista ja heidän yhteiskunnallisesta vastuusta. Tähän tarvitaan erikoistietoja ja -taitoja osuuskuntien taloushallintoa koskevasta lainsäädännöstä ja taloushallinnon toteuttamisesta.

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi, itsenäiset opiskelutehtävät (verkkolukupiiri).

Oppimateriaali ja kirjallisuus

Muu myöhemmin ilmoitettava soveltuva kirjallisuus.

Arviointi

Itsenäiset opiskelutehtävät 100 %.

CNS-A5 OSUUSKUNNAT VAIHDANTAINSTITUUTIONA (5 OP) *Co-operatives as institutions of exchange (5 cr)*

Kurssikoodi: CNS-A5

Ajoitus

Kevätlukukausi 2018, IV periodi, 12.3.–6.5.2018. Vähäisen osallistujamäärän tapauksessa kurssi suoritetaan sovelletusti yksilötyönä.

Vastuuhenkilö

Petri Ollila, Helsingin yliopisto

Tavoite

Yksilöt saavat useimmiten enemmän aikaan keskittymällä tekemään sitä, mitä parhaiten osaavat, ja hankkimalla muut hyödykkeet esimerkiksi ostamalla. Nykyaikaiset yhteiskunnat perustuvatkin erikoistumiseen ja vaihdantatalouteen. Vaihdanta puolestaan perustuu yhdessä laadittuihin pelisääntöihin, vaihdannan instituutioihin. Vaihdantainstituutioita on olemassa laaja kirjo markkinaratkaisuisista aina tiukkaan

hierarkiaan, jossa esimerkiksi rahalla ei ole käyttöarvoa. Osuuskunnat ovat vaihdantainstituutioita, jotka ovat tietyillä vaihdannan osa-alueilla osoittautuneet kilpailukykyisiksi, joskus jopa ylivoimaisiksi. Näin on esimerkiksi maataloustuotteiden ensimmäisen asteen jalostuksessa, jossa osuuskuntien kautta kulkee reilusti yli puolet maailman maataloustuotteista. Kurssin painopiste onkin tuottajaosuuskunnissa.

Kurssin tarkoituksena on tarkastella osuuskuntien ominaisuuksia vaihdannan näkökulmasta. Tavoitteena on, että osallistujat pystyvät kurssin jälkeen arvioimaan osuuskuntien vahvuuksia ja heikkouksia tästä näkökulmasta. Kurssilla esitellään lukuisia käsitteitä, joilla markkinoiden toimintaa voidaan ylipäätään arvioida.

Sisältö

Kurssi koostuu noin 12:sta 10–20 minuutin luentospotista, niihin liittyvistä haastatteluista sekä kurssitehtävästä, jossa kurssilla esille tulleita asioita sovelletaan valittuun esimerkkiosuuskuntaan. Kurssin pääpiirteittäinen sisältö on seuraava:

1. Johdanto: peruskäsitteitä kuten instituutio, vaihdanta talouden koordinaatio ja omistusoikeus.
2. Osuuskuntien erityispiirteet vaihdantainstituutiona: vertailu osakeyhtiöihin, yhteisöjen merkitys
3. Talouden koordinaatio: markkinat, sisäinen vaihdanta ja osuuskunnat
4. Talous ja keskinäinen riippuvuus: ristiriita ja yhteistyö, luottamus, omistusoikeus ja sen rooli osuuskunnissa
5. Osuuskunta ja vaihdannan kustannukset: transaktiokustannusteorian perusteet ja osuuskuntien ominaisuudet transaktiokustannusteorian valossa
6. Agenttiteoria ja osuuskunnat
7. Sosiaalinen pääoma ja sen merkitys osuuskunnissa
8. Osuuskuntien muutospainheet: osuuskunnan omistajuus, pääomakysymykset, osuuskuntien kansainvälistyminen. Uudet organisaatiomuodot, kuten hybridi-osuuskunnat. Muuttuvat osuuskuntien periaatteet.
9. Osuuskuntien tulevaisuus

Toteutus ja työtavat

Verkkokurssi

Oppimateriaali ja kirjallisuus

P. Ollila, 2015, Tuottajaosuuskuntien kilpailuedut ja kehityksen ongelmat taloustieteiden näkökulmasta, Osuuskunnat ja kestävä kehitys, Toim. Tenaw ym., Helsingin yliopiston taloustieteen laitos ja Pellervo-Seura, 62-91

P. Ollila, 2009, Principles of Institutional Economics - with Applications to Cooperative Enterprises, University of Helsinki, Department of Economics and Management, Working Paper no 56. Helsinki

Muu kirjallisuus ilmoitetaan kurssin alussa.

Arviointi

Oppimistehtävät 100 %.

OIKEUDET MAHDOLLISIIN MUUTOKSIIN PIDETÄÄN.

HELSINGIN YLIOPISTO

Aalto-yliopisto

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

LUT
Lappeenranta
University of Technology

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF OULU

TAMPEREEN
YLIOPISTO

Turun yliopisto
University of Turku

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

OSUUSTOIMINNAN
NEUVOTTELUKUNTA

**KOORDINAATIOYKSIKKÖ:
HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI
LÖNNROTINKATU 7
50100 MIKKELI**

www.helsinki.fi/ruralia/koulutus/coop